

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אתגרים והיבטים שונים בחינוך הערבי בישראל - 34237

תאריך עדכון אחרון 02-03-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 1

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר סמירה עליאן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: samira.alayan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ה' 15:00-16:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יעסוק באתגרים ובהיבטים השונים שקשורים לחינוך הערבי בישראל. הוא ינסה לעסוק באתגרים והיבטים אלה מתוך ראייה של המחקר הסוציולוגי של בית הספר והחברה, וינסה לדון בהיבטים השונים שמאפיינים את החינוך הערבי כשונה ומופרד מהחינוך העברי בכל הקשור לתוכן לימוד, נשים במערכת, תקציבים, מעורבות הורים, רפורמות, שיטות הוראה ועוד.

מטרות הקורס:

- א. היכרות עם תיאוריות ומחקרים סוציולוגיים בחינוך הבית ספרי והחברה הערבית בישראל.
- ב. פיתוח הבנה מעמיקה למערכת החינוך בכלל ולמערכת החינוך הערבית בישראל.
- ג. הבנה תיאורטית של תופעות שקיימות במערכת החינוך הערבית ברמה האינדיבידואלית וברמה המערכתית.
- ד. סקירת המבנה החברתי של בית הספר והקשר שלו לחברה הערבית בישראל.
- ה. פיתוח הבנה של היבטים שונים בתוך מערכת החינוך של הרכב האוכלוסייה הערבית; נשים במערכת; תקציבים; תוכניות לימודים ועוד.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנט יהיה מסוגל לעסוק באתגרים ובהיבטים השונים שקשורים לחינוך הערבי בישראל. הוא ינסה לעסוק באתגרים והיבטים אלה מתוך ראייה של המחקר הסוציולוגי של בית הספר והחברה, וינסה לדון בהיבטים השונים שמאפיינים את החינוך הערבי כשונה ומופרד מהחינוך העברי בכל הקשור לתוכן לימוד, נשים במערכת, תקציבים, מעורבות הורים, רפורמות, שיטות הוראה ועוד

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: -הרצאה

- קריאת מאמרים, טקסטים ודיון פעיל בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

אין

חומר חובה לקריאה:

אבו-עסבה, ח'אלד. (1998). "משתנים חברתיים ותרבותיים המשפיעים על תהליכי השינוי במערכת החינוך הערבית בישראל". בתוך: אבו-עסבה, ח. (עורך). ילדים ובני נוער ערבים בישראל- ממצב קיים לקראת סדר יום עתידי. ירושלים: הג'וינט - מכון ברוקדייל. 3-23.

אבו-עסבה, ח'אלד. (2001). "דילמות וסוגיות בחינוך ערכי בבית - הספר הערבי בישראל". בתוך,

צמתים: ערכים וחינוך בחברה הישראלית. ירושלים. 441-460.

- אבו-עסבה, ח'אלד. (2004). "מערכת החינוך הערבית בישראל". בתוך: חסון, ש. ואבו-עסבה. ח'. יהודים וערבים בישראל במציאות משתנה. מכון פלורסהיימר למחקר מדיניות. ירושלים. 81-97.
- אגבאריה, אימן. (2013). הכשרת מורים פלסטינים בישראל, זהות לאומית ומדיניות חינוכית. רסלינג.
- אדי-רקח, אודי. & חן, מיכאל. (2000). "נשים וגברים בתפקידי ניהול בחינוך העברי והערבי: מיעוט מול רוב". בתוך: ש. שלסקי (עורך), מיניות ומגדר בחינוך. 85-111.
- אלחאג', מאג'ד. (1996). חינוך בקרב הערבים בישראל -שליטה ושינוי חברתי. ירושלים: הוצאת מאגנס.
- אלחאג', מאג'ד. (1995). המורה הערבי בישראל: מעמד, שאלות וציפיות. חיפה: המרכז לחקר החינוך - אוניברסיטת חיפה.
- אלחאג', מאג'ד. (2000). "זהות ואוריינטציה בקרב הערבים בישראל: מצב של פריפריה כפולה". בתוך: גבזון, ר. והקר, ד. (עורכות). השסע היהודי-ערבי בישראל: מקראה. המכון הישראלי לדמוקרטיה. עמ' 13-33.
- גולן-עגנון, דפנה. (2004). "למה מפלים את התלמידים הערבים בישראל?". בתוך: גולן-עגנון, ד. אי-שוויון בחינוך. הוצאת בבל. תל-אביב. 70-89.
- הרן, קריסטופר ג'. (1990). מגבלות החינוך הבית - ספרי ואפשרויותיו, מבוא לסוציולוגיה של החינוך. סדר: "בן-ישי הוצאה לאור". ירושלים.
- חאג' יחיא, מוחמד. (1994). "המשפחה הערבית בישראל: ערכיה התרבותיים וזיקתם לעבודה הסוציאלית". חברה ורווחה, כרך י"ד, 3-4, עמ' 249-263.
- חאג' יחיא, מוחמד. (1999). "אלימות כלפי נשים בהקשר החברתי- התרבותי של החברה הערבית", בתוך: רבין, ק. (עורכת). להיות שונה בישראל, מוצא עדתי, מגדר וטיפול. הוצאת רמות-אוניברסיטת תל-אביב. עמ' 219-242.
- ח'מאסי, ראסם. (2011). ספר החברה הערבית בישראל, אוכלוסייה, חברה, כלכלה. מכון ון ליר בירושלים, הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- טרביה, חמד. (2001). "שחיקת המורה הערבי בישראל כפועל יוצא של תפיסת המסוגלות העצמית שלו והאקלים הבית-ספרי", בתוך: עיונים במינהל ובארגון החינוך. כרך 25. הוצאת אוניברסיטת חיפה והסתדרות המורים בישראל. 183-214.
- מזאווי, אנדרה אליאס. (1995). "שינויים בדפוסי התפקיד של המורה בחברה הערבית הפלשתינית ומשמעותם הריבודית" בתוך: בן-עמוס, א. ;תמיר, י. המורה בין שליחות למקצוע. חינוך וחברה, הוצאת רמות-אוניברסיטת תל-אביב. 59-73.
- מזאווי, אנדרה אליאס. (2002). " החינוך הערבי בישראל: מיגדר, כוח הוראה ובית הספר כשדה חברתי". עורכות: צלרמאיר, מ. ופרי, פ. מורות בישראל: מבט פמיניסטי. הוצאת הקיבוץ המאוחד-קו אדום. 240-252.
- מרעי, סמי. (1986). "בית ספר והחברה הערבית בכפר הערבי בישראל". בתוך: שפירא, פ. ופרג, ר. (עורכות). הסוציולוגיה של החינוך. תל אביב: הוצאת עם עובד. 284-305.
- צרצור, סעד. (1985). "לשאלת חינוכו של מיעוט זר במדינתו". בתוך: אקרמן, כרמון וצוקר (עורכים). חינוך בחברה מתהווה. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד. 473-525.
- רינאוי, חליל. (1996). בית הספר, הקהילה והרשות המקומית בקרב המיעוט הפלסטיני בישראל. מדוע החינוך אינו מהווה צינור מוביליות לכלל בני ובנות קבוצת המיעוט. הוצאת מרכז אדוה. 2-38.

- שפירא, תמר. הרץ-לזרוביץ, רחל. (2002). "נשים מובילות שינוי בבית הספר הערבי". בתוך: עיונים במינהל ובארגון החינוך, הוצאת אוניברסיטת חיפה והסתדרות המורים. כרך 26. עמודים 35-67

חומר לקריאה נוספת: אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
מבנה הקורס (אופן ההוראה והלמידה בקורס):
הקורס יתחלק לשני חלקים: החלק הראשון מטרתו לחשוף את הסטודנטים לסוגיות ולדילמות בחינוך הערבי בישראל על ידי המרצה, והחלק השני של הקורס יבקש מהסטודנטים להביא לשיעורים כל מני סוגיות ושאלות לדין בפורום הכיתתי.